

Martien, schaker, organisator, mens

Henk Happel

Op 13 september is op 57-jarige leeftijd Martien de Bolster overleden. Hij is geboren en getogen in Den Haag, waar hij in 1963 op 16-jarige leeftijd lid werd van DD. Al spoedig behoorde hij er tot de sterkste spelers en hij werd een vaste waarde in DD 1, dat toen nog hoofdklasse speelde. Zijn beste resultaat haalde hij in het seizoen 1972-1973 toen hij in de interne competitie van DD samen met Vink en Lindner eerste werd. Van 1971 tot 1978 was hij ook wedstrijdleader van DD. In 1978, toen hij als scheikundige aan de Vrije Universiteit ging werken, verhuisde hij naar Amstelveen en in 1979 zegde hij zijn lidmaatschap van DD op, om vervolgens donateur te worden. Dat is hij tot aan zijn dood gebleven.

Inmiddels was hij in 1977 ook wedstrijdleader van de KNSB geworden en dat bleef hij tot 1982. Hij ging toen zelf minder schaken, maar werd wel een van de drijvende organisatorische krachten achter het succes van zijn nieuwe schaakclub Zukertort Amstelveen. Ook bleef hij in de bondsraad (het 'parlement' van de KNSB) na zijn wedstrijdleaderschap actief als vertegenwoordiger van de Schaakbond Groot Amsterdam. Bovendien had hij zitting in verschillende commissies. Ik mocht graag naar hem luisteren, vooral omdat hij de vaak moeilijke problemen en mogelijke oplossingen in simpele bewoordingen kon uitleggen. Ik zal me hem echter vooral herinneren als een vriendelijk en goedmoedig mens, die bij alles wat hij deed een enorme levenslust uitstraalde.

Als schaker was het gambietspel zijn grote kracht. Omdat hij altijd vrolijk rondliep kon je aan hem absoluut niet merken of hij nu gewoon materiaal achter stond, of dat hij echt compensatie had. Zijn tegenstander in onderstaande partij, die in een vriendschappelijke steden-wedstrijd Den Haag-Manchester in 1974 werd gespeeld, zal daar ook last van hebben gehad.

M.W.G. de Bolster – J.T. Farrand

1.e4 c5 2.b4

Een gambiet waar in hogere kringen nogal lacherig

over wordt gedaan. Als zwart zich goed verdedigt heeft wit te weinig voor zijn pion.

2. .. d5 3.exd5 cxb4 4.Pf3 Dxd5 5.d4 Lg4 6.Le2 e6 7.0-0 Pf6 8.a3 bxa3 9.c4 Dd7 10.Pxa3 Le7 11.Pb5
Tot hier toe heeft zwart verstandige zetten gedaan, maar nu gaat hij in de fout.

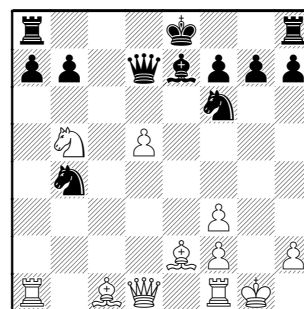
11. .. Pc6

11. .. 0-0 was natuurlijk veiliger, maar een gambietpion teruggeven zonder dat je daar een betere stelling aan overhoudt doe je nu eenmaal niet graag.

12.d5 exd5 13.cxd5 Lxf3

Vooraf niet 13. .. Pxd5 wegens 14.Dxd5 Dxd5 15.Pc7+.

14.gxf3x Pb4

Na 14. .. Pe5 is 15.Lf4 vrijwel winnend. Bijvoorbeeld 15. .. Pg6 16.Pc7+ Kf8 17.Lg3 of 15. .. Ld6 16.Pxd6 Dxd6 17.Lb5+ Pfd7 18.Lxe5.

15.d6 Ld8 16.La3 Pa6

16. .. Pbd5 was taaier maar ook dan verliest zwart na 17.Pc7+ Lxc7 18. dxc7 Pc7x 19. Db3.

17.Pc7+ Pxc7

Nu wordt 17. .. Lxc7 weerlegd met 18.Lxa6.

18.dxc7 Dxd1 19.Taxd1

en zwart gaf het wegens 19... Lxc7 20.Lb5+ op.

We zullen niet alleen de schaker en de bekwaame organisator, maar vooral de mens Martien de Bolster verschrikkelijk missen.

Het gambiet dat Martien de Bolster in de partij hierboven speelde dook in het midden van de jaren negentig nog een keer op toen verzekeringsmaatschappij Aegon een aantal keren een toernooi van mens tegen computer organiseerde. Het rekentuig was toen nog niet zo sterk als tegenwoordig en vooral in rustige stellingen had je als

mens nog wel kans. Wat je vooral niet moest doen, was je laten verleiden tot tactische verwickelingen, want computers konden (ook toen al) veel beter rekenen. Beroemdste gastspeler was David Bronstein, rond 1950 de officiële nummer twee van de wereld, en verder zijn leven lang beroemd om zijn geniale vondsten en bizarre ideeën.

Hij vond dat je juist in tactische stellingen kon laten zien dat het menselijk brein met in- en overzicht sterker kon schaken dan een veel maar dom rekenende computer.

David Bronstein – Comp Chess Master 4000

Den Haag, Aegontoernooi 1995

1.e4 c5 2.b4 cxb4 3.a3 d5 4.exd5x Dxd5 5.Pf3 e5 6.axb4

Om 6. .. e4 met 7.Pc3 te kunnen beantwoorden.

6. .. Lxb4 7.c3 Ld6 8.Pa3 Pc6 9.Lc4 De4+ 10.Le2 Dg6 11.Pc4 Lc7 12.d4 exd4 13.cxd4 Le6

Slaan op g2 heeft geen zin omdat wit de pion op g7 terugwint.

14.Pe3 Pge7 15.0-0 Td8 16.La3 Lb6 17.Da4 0-0 18.Pe5 Df6

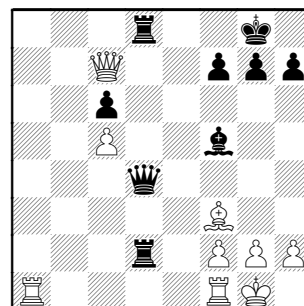
18. .. Pxe5 19.Lxe7 wint de kwaliteit.

19.Pxc6 bxc6 20.Lc5 Lxc5

Zwart had op b6 moeten laten slaan. Nu wordt zijn damevleugel zwak.

21.dxc5 Td2 22.Lf3 Tfd8 23.Dxa7 Pf5 24.Pxf5

Lxf5 25.Dc7 Dd4

Op direkt 25. .. Txf2 heeft wit 26.Dxd8+ als extra mogelijkheid. Er volgen nu boeiende tactische verwickelingen waarin de machine zich goed staande houdt.

26.Ta7 Tf8 27.Dxc6 Ld3 28.Tfal Dxf2+ 29.Kh1 Lf5 30.Dc7 Lg4 31.Dg3 Lxf3 32.Dxf2 Txf2 33.gxf3 Txf3

Het ding kan de verleiding een pionnetje mee te pikken niet weerstaan. 33. .. Tc2 was voor remise het eenvoudigst.

34.c6 Tc3 35.c7 h5

En nu was 35. .. g5 36.Td1 Kg7 goed genoeg (37. Td8? Txc7).

36.Td1 Tc2

Nu is het definitief mis. Na 36. .. Kh7 37.Td8 Txc7 was het nog altijd remise.

37.Td8 g5 38.Txf8+ Kxf8 39.Ta8+ Ke7 40.c8D en de bestuurder van de machine gaf het op.

Martien, de vaste waarde

Eric Roosendaal

In 1983 werd ik lid van Zukertort. De vereniging was toen nog niet samengevoegd met ASVU, alhoewel extern werd gespeeld met één team onder de naam Amstelveen. Het was “de vereniging van Wouter Simonis en Peter van Velzen”, maar voorzitter van Amstelveen was Martien de Bolster. Er moesten in die jaren allerlei dingen geregeld worden bij de fusering van Amstelveen en Zukertort tot de huidige vereniging. Er waren verwickelingen met statuten en dergelijke – een probleem voor de meeste schakers die zich liever buigen over de vraag “Le7 of Ld6?”, maar niet voor Martien. Met

kundige hand manoeuvreerde hij de vereniging die jaren rond allerlei lastige juridische klippen. Een goed schaker, maar waarschijnlijker een nog beter bestuurder.

Martien had in die jaren al een zeer actieve loopbaan als schaakbestuurder achter de rug. Zo was hij actief bij de IBM-grootmeestertoernooien als wedstrijdleider. Mede daardoor werd hij een van de slechts ongeveer dertig internationale arbiters die Nederland heeft. Hij was gedurende een aantal jaren competitieleider van de KNSB, een behoorlijk intensieve functie. Hij was eerst woonachtig in Den Haag, en lid van DD. Later werd hij universitair docent (anorganische chemie) aan de Vrije

Universiteit, verhuisde naar Amstelveen, en werd dus lid van onze vereniging. Hij schaakte sterk, en kwam al snel in een vrij hoog team terecht. Maar zijn schaakambities reikten niet zo ver meer in die jaren, en al snel werd hij een frequent inzetbare reserve van het eerste team, vrijwel altijd goed voor een nuttige remise.

Als een rode draad liepen die remises door zijn latere schaakcarrière heen. "Aanhanger van het harmoniemodel" schreef iemand ooit (was het Nico Louter?) en dat was raak getypeerd, zowel op het schaakbord als ernaast. Martien raakte nooit betrokken bij conflicten – een hele prestatie binnen de individueel gerichte schaakwereld waar velen snel op hun teentjes getrapt zijn. Maar de remisemarge van Martiens partijen werd in later jaren bijna legendarisch. Ik heb persoonlijk drie maal tegen Martien gespeeld – alle drie remise. Twee maal zonder dat er iets gebeurde, de derde maal kwam ik goed weg. "Je hebt geluk gehad" zei hij zonder wrok na afloop, en bij de analyse bleek dat correct. Ook dat typeerde hem: een beetje weinig killerinstinct, maar een sportieve speler die er geen problemen mee had als de zaken eens tegen zaten.

Later wilde hij liever geen KNSB meer spelen. Zes uur zonder een van zijn geliefde sigaartjes, daar zag hij eigenlijk tegenop. Dus nam Martien plaats aan het kopbord van Amstelveen 3. Een speler die nooit verliest, welk team wil zo iemand niet aan het hoogste bord? Mede dankzij zijn inspanningen promoveerde Amstelveen 3 dan ook naar de KNSB. Martien verhuisde daarop naar Amstelveen 4, en hielp ook dat team tweemaal promoveren. Net zo makkelijk schoof Martien opnieuw een team door en zo wist zelfs Amstelveen 5 het tot het een jaartje KNSB te schoppen. Hij moet deel uitgemaakt hebben van minimaal zes, zeven kampioensteams. Altijd aan een hoog bord, want iemand die meestal remise speelt zet je hoog in. Aan het einde van vorig seizoen werd Amstelveen 6 weer eens kampioen. Bij de laatste wedstrijd speelde Martien aan het eerste bord, en scoorde een soepele maar korte remise. Een typerende afsluiting, achteraf gezien.

Martien speelde dan wel geen KNSB-wedstrijden meer, zijn betrokkenheid bij de KNSB-competitie bleef onverminderd hoog. Steevast kwam hij bij thuiswedstrijden rond een uur of vier binnen wandelen, genoeglijk glimmend bij een pluspion voor Amstelveen, zorgelijk meelevend bij een pre-

caire stelling. En altijd analyseerde hij enthousiast mee als er weer eens in een partij een onbegrijpelijke fase had plaatsgevonden. Vaak ging hij dan mee naar de Italiaan of de Chinees, waar na afloop inderdaad ook weer een sigaartje kon worden opgestoken. Er werd dan over van alles en nog wat gediscussieerd, maar niet zelden had Martien het laatste woord. Als je meende dé oplossing voor de parkeerproblematiek gevonden te hebben reageerde Martien met "Jawel, maar dan zo-en-zo en dat wil je niet". En altijd had je daar dan nog niet aan gedacht. En altijd bleken zijn argumenten onweerlegbaar.

Het is niet veel mensen gegeven de essentie van een beleidsprobleem snel te zien, en daardoor een oplossing aan te kunnen dragen. Martien was één van die mensen. Als je je argumenten dan ook nog genuanceerd en minzaam glimlachend naar voren kunt brengen gaan velen als vanzelf naar je luisteren. Geen wonder dat allerlei besturen en commissies dankbaar van zijn vermogens gebruik maakten. De KNSB en Amstelveen waren er maar een paar in een lange lijst. Ook op de universiteit zat hij in diverse commissies, hij was verder actief voor de vakbond en ongetwijfeld was hij op nog meer terreinen actief. Als schakers hadden wij hier nauwelijks weet van, Martien was niet iemand die te koop liep met eventuele hoge posities. Weinigen wisten bijvoorbeeld dat hij bij zijn overlijden nog immer lid was van de landelijke en regionale protestcommissies, en SGA-gedelegeerde voor de bondsraad was. Nu er vervangers nodig zijn blijkt overigens hoe lastig mensen met vergelijkbare kwaliteiten te vinden zijn.

Martien was een vaste waarde van Amstelveen. Altijd aan een hoog bord van het hoogste SGA-team. Altijd nuttig meedenkend op de jaarlijkse vergadering. Hij was voor dit seizoen weer 'gewoon' opgesteld op zijn vaste plek. Niemand had eind vorig seizoen kunnen denken dat we Martien niet meer terug achter het schaakbord zouden zien. En plotseling is hij er niet meer. Het is eigenlijk ondenkbaar dat hij bij de komende thuiswedstrijd niet rond vier uur komt binnenlopen. Dat hij niet gewoon weer een remise speelt aan het eerste bord van Amstelveen 5. Iemand zo plotseling op zo jonge leeftijd verliezen, zonder afscheid te kunnen nemen, dat doet extra pijn.

Martien, we zullen je warme persoonlijkheid zeer missen.

Martien, de bestuurder

Wouter Simonis

Het plotselinge overlijden van Martien de Bolster heeft mij diep geschokt. Ik heb Martien rond 1978 leren kennen, toen hij samen met zijn vrouw Trudy in Amstelveen was komen wonen en na zijn schaakjaren bij DD een nieuwe club zocht. Hij was op dat moment Competitieleider van de KNSB en zocht iemand voor de telefonische uitslagendienst op zaterdagavond. Dat heb ik een paar seizoenen gedaan.

Veel intensiever werd onze samenwerking toen Martien in 1983 voorzitter van SV Amstelveen werd. Om het vervolg te begrijpen eerst even een stukje historie.

In 1972 (Zukertort speelde toen nog in gebouw Reveille) ontstond er een samenwerkingsverband tussen Zukertort en de op maandagavond schakende studenten van de VU (ASVU) onder de naam SV Amstelveen. Er waren drie groepen: Zukertorters die per definitie ook lid waren van Amstelveen, ASVU-spelers (geen lid van Amstelveen) en ASVU-spelers die ook extern speelden en derhalve wel lid waren van Amstelveen. Amstelveen kreeg een eigen bestuur en was naar buiten toe het gezicht van de vereniging, maar Zukertort behield als een soort onderafdeling van Amstelveen haar eigen bestuur.

In de praktijk leidde deze constructie tot veel problemen omdat beide besturen het lang niet altijd met elkaar eens waren. Ook bracht de situatie veel extra werk met zich mee (voor elke functie twee bestuursleden, twee clubbladen etc.). Zelf was ik in de periode 1980 tot 1983 voorzitter van beide besturen en het kostte mij in die periode veel energie om de zaak draaiende te houden.

Toen Martien in 1983 het voorzitterschap van Amstelveen van mij overnam, ontstond vooral dankzij hem al snel het idee van een volledige fusie. Vooral na de viering van het 100-jarig bestaan van Zukertort in 1984 kwamen de fusiebesprekingen goed op gang. Er was veel te regelen: de geesten verder rijp maken, een nieuwe naam, nieuwe statuten en een nieuw bestuur. Als naam werd gekozen voor Zukertort Amstelveen, naar analogie van Philidor Leiden/Philidor Leeuwarden. Omdat men

die naam toen te lang vond, gingen de teams onder naam Amstelveen spelen, iets wat enkele jaren geleden (terecht) alsnog Zukertort Amstelveen is geworden.

In dat hele proces speelde Martien een sleutelrol. Hij wist ogenschijnlijk ingewikkelde situaties snel terug te brengen tot de kern en als hij dat aan mij uitlegde, was het glashelder en geen speld tussen te krijgen. Ik kwam in die periode veel bij Martien en Trudy over de vloer op Buitenzorg 18 en werd daar altijd hartelijk ontvangen. Martien hield van zijn katten, de TV stond meestal aan op een sportzender en in de keuken werd een lekkere maaltijd bereid.

Uiteindelijk konden na diverse ledenvergaderingen in juli 1986 de statuten bij de notaris worden vastgelegd, waarbij Martien de nieuwe vereniging vertegenwoordigde. In augustus van dat jaar volgde de opheffing van Zukertort, waarbij ik als laatste voorzitter van Zukertort een heuse suikertaart liet aanrukken. Enige tijd later verviel de maandagavond als clubavond, mede wegens afgenomen belangstelling.

Martien droeg in 1988 het voorzitterschap van Zukertort Amstelveen over aan Michael Abspoel, maar bleef actief als bondsraadslid van de SGA en lid van de SGA- en de KNSB protestcommissie. In de periode dat ik voorzitter was van de SGA reed hij graag met mij mee naar SGA-vergaderingen en naar Bondsraadvergaderingen van de KNSB in Utrecht. In de auto praatten wij dan heel wat af over het schaken.

In latere jaren nam het contact wat af, maar we wisselden altijd vakantiekaartjes uit en waardeerden elkaar als clublid. Mijn laatste partij tegen hem was op 9 januari van dit jaar voor de Simoniscup. Het werd remise en hij won daarna met vluggeren. Martien bleef ook een trouwe bezoeker van de KNSB-thuiswedstrijden (rond 15.30 uur kon je hem steevast zien binnenwandelen) en de ledenvergaderingen van Zukertort Amstelveen, waar hij steeds blij gaf van zijn heldere en bondige visie op de zaken die aan de orde waren. Toen hij de laatste ledenvergadering niet aanwezig was, konden wij niet vermoeden dat de oorzaak een zeer ernstige was en dat hij 17 dagen later zou komen te overlijden.

Martien, de grote roerganger

Piet Peelen

Toen ik als student bij de club kwam leerde ik veel nieuwe mensen kennen. Lekker schaken en na afloop nog 'even' in de kantine van Uilenstede wat drinken, kletsen en soms analyseren. Topdagen waren de KNSB-wedstrijden waarna we meestal met zo'n 20 man de stad in gingen. Ik vond het altijd extra leuk als Martien ook mee uit eten ging. Een goed maal sloot hij graag af met een even brandende sambucca en daarna een sigaar. Dan was het tijd voor mooie verhalen. Die diste hij op met glimmende pretogen en werden stevast besloten met een hartelijke lach die soms z'n buik deed schud-den. Het waren prachtige tijden!

Als schaker stond Martien z'n mannetje. Hij had een goed strategisch inzicht, waarmee hij ook als invaller in het eerste team menige remise scoorde. Ja, Martien speelde veel remise, daar was hij eigenlijk altijd tevreden mee. Als teamleider van het tweede kwam hij mij eens vragen of hij remise mocht maken door eeuwig schaak. Uiteraard had ik in m'n hoofd bij hem altijd $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ genoteerd, maar

die avond speelde de rest erg slecht. Dus moest hij doorspelen. Misschien ietwat tegen zijn zin betrok Martien daarop frisse krachten bij de aanval en besloot met een krachtig mat. Volgens mij speelde het team daardoor nog gelijk en dat zou je toch een remise kunnen noemen!

Martien was vooral de bestuurder die zorgde dat alles goed liep. Niet alleen bij de club, als voorzitter, maar ook als competitieleider en bondsraadlid bij de KNSB. En in nog veel meer functies. En zoals hij op de club was, zo actief was hij overal. Het verbaasde mij niet bij zijn begrafenis te horen wat hij allemaal heeft gedaan als hoofd van de vakgroep Anorganische Chemie bij de VU, als oprichter van de ondernemingsraad, de ABVAKABO, studenten-huisvesting en noem maar op. Maar bij elkaar gevoegd is het een lijst waar ik respect voor heb.

Goede mensen doen vaak ongelooflijk veel. Vele mensen zullen hem dan ook missen, uiteraard vooral zijn vrouw en familie. Op de club hadden we hem nog vele remises gegund maar helaas rukte een plotselinge ziekte hem uit het leven. Bedankt dat je er was, Martien.

Martien, de teamspeler

Marcel Laarhoven

Hoewel Martien en ik al jarenlang bij Zukertort speelden hebben we nooit gelijktijdig samen in het bestuur gezeten, mogelijk had ik daar nog wat bestuurlijke ervaring kunnen opdoen.

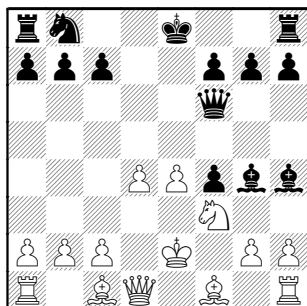
Ook hebben we slechts zelden tegen elkaar gespeeld. In mijn database kom ik maar 3 partijen tegen en allemaal nog in de periode 1982-1986. Dit bevestigt maar weer mijn theorie dat je met de huidige Zwitserse indeling van het Kandidatentoer-

nooi relatief weinig speelt tegen tegenstander met ongeveer gelijke sterkte of elorating, ondanks het feit dat je meestal bij elkaar in de buurt eindigt in de eindrangschikking.

Hoewel Martien te boek stond als remisekoning was er maar één remise bij (inderdaad, een salonremise). De overige partijen duurden ook niet zo lang. Hoewel zijn remisepercentage wellicht aan de hoge kant was, was dat niet aan zijn openingskeuze te wijten, die was meestal behoorlijk scherp. Ik ging er met zwart af in een Siciliaans gambiet (1.e4 c5

2.b4) maar nam twee jaar later hardhandig revanche met de Cunninghamvariant van het Koningsgambiet, waarbij ik voor het eerst de variant mocht spelen die leuk is voor het publiek door wit's 5^e zet.

1.e4 e5 2.f4 exf4 3.Pf3 Le7 4.Pc3 Lh4+ 5.Ke2 d5 6.Pxd5 Pf6 7.Pxf6+ Dxf6 8.d4 Lg4

Deze partij won ik weer vrij eenvoudig en was daar tegen een Martien in die tijd best trots op. Nadien moest ik er nog regelmatig aan terugdenken toen ik nog de moeite nam me soms nog eens op een tegenstander voor te bereiden en ik dit variantje weer eens tegenkwam in de voorbeschouwingen.

Pas veel later – Martien en ik waren net als Nico en John niet meer beschikbaar voor de KNSB teams – ben ik wat meer in contact gekomen met Martien als teamleider van een serie kampioens-teams waarmee achtereenvolgens het 3^e, 4^e en 5^e aan promotieplaatsen werden geholpen richting de KNSB. Dat waren een reeks gezellige jaren met een vaste kern van spelers in de promotieklasse van de onderbond die echter naast de gezelligheid wel degelijk telkens serieus voor de titel gingen en daar wonderwel bijna altijd in slaagden.

Teamleider zijn van een team met Martien was prettig, makkelijk en toch ook lastig. Hoewel ik – net als anderen – pas tijdens de begrafenis ontdekte hoeveel bezigheden Martien zowel zakelijk als privé nog naast het schaken had, was het mij wel duidelijk dat hij een volle agenda had, en wel moest uitblinken door een efficiënte tijdsindeling. Al voordat het competitieboekje uitkwam vroeg Martien al of ik de speeldata van het gehele seizoen wist en zodra het boekje er was wist hij me feilloos te vertellen dat hij meestal aanwezig kon zijn maar 1 a 2 partijen moest laten lopen in verband met andere bezigheden, soms al vooruitkijkend naar de wedstrijden in maart of april. Dat was jammer omdat ik dan een invaller nodig had, maar duidelijk was het wel. Overigens konden we vaak tussentijds ook nog wel een beroep op hem

doen bij de SGA-cup-wedstrijden. Vooraf bellen of iedereen present zou zijn was een formaliteit bij Martien, de wedstrijd stond immers op zijn agenda.

De wedstrijden zelf waren als teamleider ook niet altijd even makkelijk met Martien als ‘teamspeler’. Weliswaar verloor Martien weinig, zodat hij altijd aan een hoog bord geplaatst werd, maar het aantal volle punten beperkte zich per seizoen meestal ook maar tot 1 of 2. Hoewel zijn openingskeuze in de loop der jaren steeds scherper leek te worden met obscure zijvariantjes stond er vaak rond de 20^e zet een stelling op het bord waar weinig muziek meer in zat. En voordat je hem als teamleider kon consulteren stond de remise vaak al op het wedstrijdformulier met als commentaar: “Er zat helemaal niets meer in”. Daar ben je dan als teamleider mooi klaar mee.

Ook heb ik Martien echter stellingen remise zien geven die er nog behoorlijk explosief uitzagen, maar waarbij Martien met droge ogen kon zeggen: “Als mijn tegenstander gewoon de juiste zetten doet, kan ik niet meer rekenen op voordeel”. En dat terwijl je net de overige stellingen had bekeken en eigenlijk wilde dat Martien voor het volle punt zou gaan. Kortom, mijn rol als teamleider was bij Martien maar zeer beperkt. Dat zijn tegenstander de juiste zetten wel eens niet zou kunnen vinden liet Martien zich dan niet eens bewijzen.

Aan de andere kant waren er de cupwedstrijden. Met viertallen legt het resultaat van een individuele partij meer gewicht in de schaal, dus instinctief zorgde Martien er meestal voor dat de stellingen daar dynamischer bleven dan bij een doorsnee competitiewedstrijd. En dan bleef hij vaak onder het genot van zijn cognacje en sigaar-tje (dat laatste natuurlijk de laatste jaren wat minder door de regelgeving) zijn stelling uitmelken. Dan kwam ook zijn ware speelsterkte beter tot zijn recht en wist hij soms complexe stellingen of stellingen met een hoge remisemarge nog in zijn voordeel te beslissen (als het moest kón hij het dus wel). Vaak ook met een plotselinge snelheid van zetten, klok indrukken en een onleesbare zet noteren, die je bij Martien niet zo snel zou verwachten. Menig cupwedstrijdje werd zo nog wel eens in ons voordeel gekanteld.

Het hoogste onderbondteam zal het in het vervolg zonder vaste waarde Martien moeten zien te rooien en de vereniging zal in Martien een betrokken en aimabel clublid gaan missen.

Eeuwig schaak

Nico Louter

Aanvankelijk had ik een oneerbiedige titel voor een in memoriam, Martien is de sigaar. En toch vond ik de titel toepasselijk, immers de eerste jaren was Martien de Bolster dé gebruiker van een goede sigaar op de club. Ik herinner me een ledenvergadering, de vergadering waarin besloten werd dat er voortaan pas na tien rookt mocht worden, waarin hij vond dat alles prima was, maar dat hij zijn lidmaatschap op zou zeggen als hij niet meer mocht roken op de club. Hij zou het ook hebben gedaan. Aan de andere kant, toen de club eenmaal rookvrij was bleef hij toch lid.

Martien is veel te jong gestorven. Het eerste bord was min of meer vaste prik voor hem in het hoogste onderbondsteam, het jarenlange promotieteam. Hij had natuurlijk KNSB moeten spelen, deed dat ook regelmatig, maar had nog zoveel andere zaken te doen. De rouwadvertenties gaven een kleine inzage in zijn drukke en sociale leven. Ik wist dat hij veel deed, maar die advertenties gaven mij desondanks een nieuwe kijk op hem, wel wat laat eigenlijk. Onze gesprekken gingen eigenlijk uitsluitend over de partijen, het team, nooit over ons verdere leven, over zijn belangstelling voor de Rolling Stones bijvoorbeeld.

Martien kenden we allen om zijn vaste rituelen, zoals vroeger het liefkozen van de sigaar, het goede drankje, maar

ook de vroegtijdige beëindiging van externe partijen, meestal remise, 'er zat niets meer in'. Vorig jaar zagen we zowaar een andere Martien, hij bevocht zijn punten, het team had dat nodig, maar achteraf terugkijkend vraag je jezelf af of hij in zijn laatste partijen nog even wilde laten zien wat hij kon, veel dus.

De remises met af en toe een overwinning van Martien gaven stabiliteit aan zijn team, we hebben daar jarenlang van mogen genieten. In de interne competitie, met af en toe een keizertje, speelde hij anders, aanvullender, gedurfter, meer genietend van een avontuur. Ik merkte dat hij vaak bij mijn partijen keek, de eerste jaren afkeurend, hij snapte er oneindig veel meer van, maar in latere jaren proefde ik de waardering voor het avontuur. Onderlinge partijen speelden we zelden, voornamelijk in de eerste jaren van zijn clublidmaatschap. Hij staat geloof ik licht voor, dat lijkt me een mooie en terechte eindstand. De laatste jaren waren er geen onderlinge ontmoetingen meer, en gezien ik de laatste jaren mijn partijen digitaal verzamel en de oude partijen in een stoffige doos op zolder, zal ik dit artikel beëindigen zonder stelling of partij.

Martien ik zal je missen, met niemand speelde ik zolang samen in één team. Ik wens je een hiernamaals toe met daarin je sigaartje, je drankje, maar vooral eeuwig schaak, zoveel als je wilt. Je krijgt voldoende gezelschap, Michiel en Pim wachten je op.